

מ"ת 54134/05/15 - מדינת ישראל נגד מוחסן טחימר

בית משפט השלום בעכו

מ"ת 54134-05-15 מדינת ישראל נ' טחימר(עציר) 11 מאי 2016

בפני כבוד השופטת ג'ני טנוס
מבקשת

מדינת ישראל
ע"י שלוחת תביעות עכו

נגד
משיב

מוחסן טחימר (עציר)
ע"י עו"ד יניב אביטן - מטעם הסנגוריה הציבורית

החלטה

האם ניתן לכלול את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני במניין הימים של תשעת חודשי המעצר שלאחריהם לא ניתן להאריך את מעצרו של הנאשם שלגביו טרם ניתנה הכרעת דין אלא עפ"י החלטה של בית המשפט העליון?

זאת היא השאלה שיש להכריע בה במסגרת ההחלטה דנן.

נתוני רקע ועיקר טענות הצדדים:

1. הסיגור הגיש בשם המשיב בקשה לשחרורו ממעצר בשל היות מעצרו לא חוקי, משחלפו יותר מתשעה חודשים בהם היה נתון במעצר, כאשר בחלק מהזמן היה נתון במעצר ממש במתקן כליאה ובחלק אחר במעצר בפיקוח אלקטרוני, וטרם ניתנה הכרעת דין בתיק העיקרי.

2. הנתונים שאין לגביהם מחלוקת הם כדלקמן: המשיב נעצר ביום 21.5.2015 והוגש נגדו כתב אישום המייחס לו התפרצות למקום שאינו משמש למגורים וגניבה בצוותא עם אחרים, וכן הכשלת שוטר בעת מילוי תפקידו. בהחלטת בית המשפט מיום 1.6.2015 נקבע, כי קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו של המשיב, ובהעדר חלופה מתאימה, בית המשפט הורה על מעצרו עד תום ההליכים נגדו בתיק העיקרי.

3. ביום 18.9.2015 ניתנה החלטה לפיה המשיב הועבר למעצר בית בפיקוח אלקטרוני. המשיב נותר בפיקוח אלקטרוני עד ליום 4.1.2016 שאז הוחזר לפי בקשתו למעצר מאחורי סורג ובריה.

4. הבקשה שעומדת כעת על הפרק מתייחסת לבקשת הסניגור לשחרור המשיב באופן מידי בשל היותו במעצר לא חוקי. לדידו, מניין הימים בהם היה המשיב במעצר מאחורי סורג וברח עומדים נכון להיום על כ-8.3 חודשים, ואילו תקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני עומדת על 3.5 חודשים. צירוף שתי התקופות יחד תוך חישוב תקופת המעצר האלקטרוני כשוות ערך למחצית תקופת המעצר ממש, מביא למסקנה כי המשיב עצור לתקופה מצטברת של יותר מ-9 חודשים. לפיכך ובהעדר החלטה של בית המשפט העליון בדבר הארכת מעצרו, יש לשחרר את המשיב.

5. המבקשת התנגדה לבקשה וטענה, כי ימי המעצר באיזוק אלקטרוני אינם נספרים במניין תשעת החודשים אשר לאחריהם יש להאריך את מעצרו של המשיב. המבקשת הוסיפה, כי ביום 23.2.2016 הודיעה לשב"ס כי מעצרו של המשיב לא יסתיים ביום 27.2.2016, ואילו ביום 27.3.2016 עמדה היא בקשר עם המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה לגבי סוגיה זו וקיבלה את עמדתה בכתב אשר על פיה מעצרו של המשיב מסתיים באמצע חודש יוני 2016, ובנסיבות אלה היא תפעל מול פרקליטות המדינה להארכת מעצרו מעבר ל-9 חודשים רק בהגיע המועד הנ"ל וככל שהדבר יידרש לצורך המשך ניהול משפטו.

6. במסגרת הדיון אשר התקיים בפניי השלימו ב"כ הצדדים את טיעוניהם בעל-פה.

דין והכרעה:

7. לאחר ששקלתי טענות הצדדים, נחה דעתי לקבל את בקשת הסניגור בנדון.

8. כפי שצוין מקודם, השאלה שעומדת על המדוכה ומצריכה הכרעה במקרה דנן היא, האם יש לכלול את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני במניין הימים של תשעת חודשי המעצר שלאחריהם לא ניתן להאריך את מעצרו של הנאשם שלגביו טרם ניתנה הכרעת דין אלא עפ"י החלטה של בית המשפט העליון, כאמור בסעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996 (להלן - "**חוק המעצרים**").

9. מתשובת פרקליטות המדינה אשר מתנגדת לעמדתו הפרשנית של הסניגור - וספק אם ניתן להגדיר את תשובתה כנייר עמדה רשמי - ניתן להבין כי ההתנגדות נובעת משלוש סיבות: האחת, משום שמעצר בפיקוח אלקטרוני, שהינו מעצר בית מלא, אינו דומה מבחינת התנאים והקשיים הנלווים אליו למעצר מאחורי סורג וברח; שנית, בשל החשש שמא הכללת ימי מעצר בפיקוח אלקטרוני במניין ימי המעצר מאחורי סורג וברח תשמש בבוא העת לניכוי תקופה זו מתקופת המאסר, כפי שהדבר נעשה לגבי ניכוי ימי מעצר; הסיבה השלישית נעוצה בחשש להצפת בתי המשפט בבקשות דומות לאחר חלוף תשעה חודשים.

10. ובכן, בכל הנוגע לשתי הסיבות האחרונות שנמנו לעיל, אני סבורה כי אין בהן ממש, זאת משום שבית

המשפט העליון אמר את דברו בסוגיה זו וקבע כי אין כל חובה לנכות באופן אוטומטי את ימי מעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת המאסר, וכי תקופה זו תילקח בחשבון במסגרת כלל השיקולים שבית המשפט רשאי להתחשב בהם (ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 20.4.2016, להלן - "עניין פלוני"). כמו כן, החשש מהצפת בתי המשפט בבקשות דומות אינה צריכה להוות לטעמי שיקול שווה ערך לפגיעה המתמשכת בחירותו של אדם.

11. לפיכך הדיון יתמקד כעת בשאלה העקרונית, האם יש למנות את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני במניין 9 חודשי המעצר שלאחריהם יש לקבל את רשות בית המשפט העליון לשם הארכתה, כפי שטוען הסנגור, או שמא אין לכלול אותו במניין תשעת החודשים בשל היות מעצר בפיקוח אלקטרוני קל יותר מתנאי מעצר ממש מאחורי סורג ובריא, כפי שטוענת המבקשת?

12. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, שוכנעתי לקבל את עמדת הסנגור בנדון, ולהלן אפרט את נימוקיי לכך.

13. ביום 16.6.2015, נכנס לתוקפו החוק לפיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2014. חוק זה הביא לתיקוני חקיקה שונים שכוללים, בין היתר, הוספת סימן ג'1 לחוק המעצרים. עיקרו של התיקון הוא בשינוי מעמדו של עצור מעצר בית בפיקוח אלקטרוני כמי שעצור עד לתום ההליכים נגדו.

14. תיקון החוק הביא לשינוי תפיסתי לגבי מעמדו של מי שמצוי בפיקוח אלקטרוני וכיום הוא נחשב לעצור לכל דבר ועניין (בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל, מיום 9.7.2015, להלן - "עניין פישר"). בעניין פישר קבע בית המשפט העליון (כב' השופט עמית), כי לא מדובר בשינוי טרמינולוגי בלבד, אלא בשינוי תפיסתי ממש, באופן שנאשם שנקבע לגביו כי ישהה תחת פיקוח אלקטרוני נחשב לעצור עד לתום ההליכים. משינוי זה נגזרות השלכות שונות, כגון קביעת מגבלות זמן בהן עשוי הנאשם להימצא במעצר בפיקוח אלקטרוני בטרם תידרש המאשימה להביאו בפני שופט לשם הארכת מעצרו.

15. במסגרת התיקון לחוק, המחוקק ראה לנכון להגביל את תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני עד למועד מתן הכרעת הדין ולהעמידה על תקופה מצטברת של 18 חודשים בלבד, שלאחריה יש לבקש רשות בית המשפט העליון לשם הארכתה. קביעה זו טומנת בחובה הכרה ערכית בפגיעה בחירותו של הנאשם המצוי במעצר בפיקוח אלקטרוני, אף שמדובר למעשה במעצר בית, באופן אשר הצדיק לפי השקפת המחוקק לקצוב את פרק הזמן בו יהיה הנאשם במעצר מסוג זה.

16. ואולם, המחוקק בקש לערוך הבחנה בין עצור בפיקוח אלקטרוני לבין עצור ממש במתקן כליאה לגבי מגבלות הזמן המתחייבות ממעצר, באופן שהעמיד את מגבלות הזמן הקשורות למעצר בפיקוח אלקטרוני על מכפלת הזמן של מעצר ממש מאחורי סורג ובריא, כדלקמן: 60 ימים לעומת 30 ימים עד

למועד תחילת המשפט; 18 חודשים לעומת 9 חודשים עד להכרעת הדין; 180 ימים לעומת 90 ימים להארכת תקופת המעצר באין הכרעת דין.

17. ברי לכל, כי הבחנה זו לגבי מגבלות הזמן נעשתה על רקע העובדה כי ההכבדה הכרוכה במעצר בית בפיקוח אלקטרוני על אורחות חייו של הנאשם היא פחותה מזו של מעצר ממש.

18. מעניין לגלות בהקשר זה, כי על פי הצעת החוק הוצע תחילה שלא להחיל את מגבלות הזמן שבסעיפים 60 ו-61 לחוק המעצרים על עצור בפיקוח אלקטרוני. בדברי ההסבר להצעה נאמר, כי אין מקום להחלת מגבלות הזמן לפי הסעיפים הנ"ל על עצור בפיקוח אלקטרוני, שכן מעצר מסוג זה דומה יותר לחלופת מעצר אשר מגבילה במידה פחותה בהרבה את העצור, וזאת משום שאין הוא כרוך בניתוקו מביתו וממשפחתו, והוא מאפשר לעצור מידה רבה של שליטה באורחות חייו (ראו דברי ההסבר להצעת חוק הממשלה - 835, מיום 28.1.2014).

19. אלא שהצעה זו לא נתקבלה, ונוסח תיקון החוק שאושר קבע בצורה מפורשת מגבלות זמן לגבי החזקת עצור בפיקוח אלקטרוני.

20. אם לסכם את שנאמר עד כה, נגיע למסקנות הבאות: בעקבות תיקון החוק הסטטוס של המפוקח בפיקוח אלקטרוני הוא של עצור, ולכן המחוקק הגביל את הזמן שבו ניתן להחזיקו במעצר מסוג זה עד למתן הכרעת דין בעניינו; מנגד, מאחר שמדובר בתנאים קשים פחות מתנאי מעצר במתקן כליאה, נקבעה בחוק המעצרים מגבלת זמן כפולה לתקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני עד להכרעת הדין, לעומת מגבלות הזמן במעצר במתקן כליאה.

21. נוכח כך, אני מוצאת כי יש להתייחס לתקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני כשוות ערך למעצר ממש לפי קנה מידה של 1:2, באופן שמאפשר לכלול תקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני לפי קנה המידה הנ"ל במניין תקופת המעצר של 9 החודשים.

22. ערה אני אומנם לדבריו של כב' השופט ג'ובראן בעניין פלוני, לפיהם "אינני סבור, אפוא, כי ניתן ללמוד ממגבלות הזמן השונות הקבועות בחוק המעצרים כוונה ליצור מעין 'מפתח' מדויק להמרה בין ימי מעצר מאחורי סורג ובריא לבין ימי מעצר בפיקוח אלקטרוני. יתרה מכך, לטעמי, אף אין מקום לקביעת 'מפתח' ניקוי אפרורי מדויק מעין זה, שכן ההגבלה על חירותו של נאשם כתוצאה מהמעצר בפיקוח אלקטרוני משתנה בהתאם לתנאי הפיקוח במקרה הספציפי". ואולם, הדברים שם נאמרו באספקט אחר הקשור לסוגיית ניכוי ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני מימי המאסר.

23. למקרא פסק הדין בעניין פלוני ניתן להתרשם, כי הדברים שצוטטו לעיל לגבי אי קביעת מפתח מדויק

להמרה בין ימי מעצר מאחורי סורג ובריא לימי מעצר בפיקוח אלקטרוני, נקבעו בסוגיה הספציפית של ניכוי ימי מעצר על שני סוגי מימי המאסר. ברם, להבדיל מהסוגיה אשר נדונה שם בעניין פלוני, הסוגיה שעומדת לפתחנו היא שונה בתכלית וביסוד מסקנתי זו עומדים שני נימוקים.

24. הנימוק הראשון, נסב על העובדה כי בכל הקשור לניכוי ימי מעצר מימי מאסר המחוקק קבע בסעיף 43 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 הסדר חקיקתי שלילי, המהווה למעשה ברירת מחדל לפיה מניין תקופת המאסר היא מיום גזר הדין, אלא אם הורה בית המשפט אחרת. לעומת זאת, בכל הקשור למניין ימי המעצר, המחוקק ראה לנכון לקבוע הסדר פוזיטיבי לפיו יש למנות את ימי המעצר, לרבות ימי מעצר בפיקוח אלקטרוני, במניין הימים לצורך הגבלת הזמן עד למתן הכרעת הדין בעניינו של נאשם שנעצר עד תום ההליכים נגדו.

25. הנימוק השני נעוץ בכך כי בעניין פלוני בית המשפט סירב לקבוע נוסחה מתמטית מדויקת, לנוכח העובדה כי תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני עשויים להשתנות ממקרה למקרה, כגון לגבי המקום בו שוהה הנאשם במעצר בית (בביתו או בבית אחר ביישוב אחר), ולקיומם או העדרם של חלונות התאוררות.

26. דא עקא, שחרף ההבדלים הכרוכים לעתים בתנאי הפיקוח האלקטרוני, המחוקק לא ראה לנכון לערוך הבחנה שכזו לצורך מניין ימי המעצר עד להכרעת הדין. בהתאם לכך, מגבלת הזמן הקבועה בחוק המעצרים היא זהה לכל מי שנעצר בפיקוח אלקטרוני, ללא קשר לתנאי הפיקוח שנקבעו בכל מקרה ספציפי.

27. לסיום, קביעת תוצאה אחרת מהתוצאה אליה הגעתי עלולה להוביל במקרים מסוימים לתוצאה קשה, שאפילו פרקליטות המדינה אינה מוכנה להשלים עמה. ובמה דברים אמורים? לפי העמדה העקרונית שצוינה בתשובת המדינה, אין לכלול את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני במניין הימים לצורך חישוב מגבלת הזמן של תשעת החודשים. על פי עמדה זו עלול בהחלט להיווצר מצב בו נאשם יהיה עצור במעצר ממש במתקן כליאה קרוב למגבלת הזמן הנ"ל, קרי קרוב לתשעה חודשים, וגם במעצר בפיקוח אלקטרוני של 18 חודשים, באופן שתקופות המעצר המצטברות יכולות להגיע ל-27 חודשים.

28. תקופת מעצר מצטברת של 27 חודשים עד להכרעת דינו של נאשם, היא לכל הדעות תוצאה קשה שאין להשלים עמה. ספק רב בעיניי אם לכך כיוון המחוקק, שכן מנוסח התיקון לחוק ומטרותיו ניכר כי המחוקק ביקש להטיב עם נאשמים ולא להרע את מצבם. אלא שצבירת תקופות מעצר שכאלה עד ל-27 חודשים, גורמת לפגיעה קשה מאוד בחירותו של נאשם שעדיין עומדת לו חזקת החפות.

29. בהיותה ערה לסיטואציה המתארת לעיל, ניכר מתשובתה של פרקליטות המדינה שאפילו היא לא מוכנה להשלים עם מצב דברים שכזה, ולכן הציעה במשתמע (לא מדובר בהצעה מפורשת) לקבוע

'נקודת ביקורת' בחלופ 18 חודשים, על מנת למנוע מצב בו עצור מגיע לנקודת הביקורת רק אחרי כמעט 27 חודשים.

30. וכאן לא נותר לי אלא לתהות, מדוע יש לקבוע נקודת ביקורת ראשונה רק בחלופ 18 חודשים, ולא 9 חודשים? הרי אם מדובר בלקונה חקיקתית לגבי סיטואציה שהחוק לא נתן עליה את הדעת, מדוע אין להעדיף את הפרשנות אשר מטיבה דווקא עם הנאשם ופוגעת פחות בזכויות היסוד שלו?

31. לדידי, בכל מקום בו קיימת אי בהירות, יש להעדיף את הפרשנות המקלה אשר פוגעת פחות בזכויות היסוד של הנאשם, שכאמור עדיין עומדת לו חזקת החפות.

32. על יסוד כל המפורט לעיל, אני קובעת כי המשיב עצור למעלה מ-9 חודשים, כאשר תקופת המעצר עומדת כיום על קרוב ל-10 חודשים (לפי החישוב הבא: 8.3 חודשים במעצר ממש ועוד 50% מתקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני שנמשכה 3.5 חודשים).

33. יוצא אפוא, כי יש לשחרר את המשיב.

אחרית דבר:

34. לאור הנימוקים עליהם עמדתי לעיל, יוצא כי המשיב עצור כבר למעלה מ-9 חודשים ללא שניתנה הכרעת דין בעניינו וללא החלטה של בית המשפט העליון אשר מתירה את הארכת מעצרו.

35. לפיכך אני מורה על שחרור המשיב.

36. בהתאם לאמור בפרוטוקול הדיון הקודם, אני מעכבת את ביצוע ההחלטה עד ליום 16.5.2016 לשם הגשת ערר לבית המשפט המחוזי.

המזכירות תמציא עותק ההחלטה לצדדים בפקס ובדואר.

ניתנה היום, ג' אייר תשע"ו, 11 מאי 2016 מאי 2016, בהעדר הצדדים.